

HAKAN PAKSOY

**MİLLİ
DÜŞÜNCE**

Yargı üzerinden çıkartılan devlet krizi!

Hakan Paksoy

2020 yılında, yine yargı krizinin olduğu bir ortamda, "Yoğun bakıma doğru giden devlet!" başlıklı yazımı şöyle bitirmiştım: "*Türk devlet felsefesi, 2018'de değişene kadar, 2500 yıldan bu yana süzülen devlet tecrübesinden gelmekteydi. Bugünkü değişmiş hâlde bile, yasalar uygulanmazsa ve uygulanmasına nezaret edecekler bu duruma vaziyet etmezse devlet hasta olur.*"

Henüz iyileşme emaresi göstermeyen devletimiz, bir kez daha, yargı üzerinden derin bir devlet krizi yaşıyor. Hatta cumhurbaşkanlığının hakem olduğunu hatırlatacak kadar ağır. Gerçi yargının hakemi anayasa ve yasalardır ya olsun, hakemliği hatırlamak önemli.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2014'de seçildiğinden beri ilk defa, "*biz taraf değil 'hakem' konumundayız*" dedi. Ama bir gün öncesinde de Özbekistan'dan dönerken, uçakta gazetecilere "*Anayasa Mahkemesi birçok yanlışları da arka arkaya yapar hâle geldi. Bu da bizi ciddi manada üzmektedir.*" demişti.

Cumhurbaşkanının uçakta söylediği, "*Eğer partimden bazı arkadaşlar da burada Yargıtay'ı yerip, Anayasa Mahkemesi'ne övgüler düzüyorsa onlar da yanlış yapıyorlar. **Bizim birimiz hepimiz, hepimiz birimiz anlayışıyla hareket etmemiz lazım. Buralarda kalkıp da birilerine şirin görünmenin anlamı yok.***" sözleri çok net. Bu ifadeler hem Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi açısından düşündürücü hem de bu krize, aslında, nasıl baktığımı açıkça gösteriyor.

Cumhurbaşkanı Suudi Arabistan dönerken uçakta yine açıklama yaptı. **Mesela, "Yargıtay Başkanı'yla ZATEN görüştük. Anayasa Mahkemesi Başkanı'yla da GEREKMEŞİ halinde görüşürüz. Görüşmemek diye bir şey söz konusu değil."** sözleri ilginç. Yargıtay başkanıyla görüştüğüne dair kamuoyunda bir bilgi yok. Demek ki görüşme kapalı kapılar ardında olmuş. Zamanı da bilinmiyor. Bu **görüşmenin tarihi, gelişmelerin rengini değiştirecek kadar önemlidir.** Ayrıca, **bireysel başvuru meselesi için yasa çıkarırız ama "AYM TERS YÜZ EDERSE"** ifadesi de dikkat çekici. Hakemlik yapılacaksa, ihsas-ı rey anlamına gelmez mi?

Hava kurşun gibi ağır

Yüksek yargı organları birbirine girmiş, milletin gözü önünde anayasa üzerinden kavga ediliyor. **Ortada ağır bir devlet krizi var.** Ana muhalefet halkı direnmeye çağırıyor, devletin emniyet müdürlüğü *15 Temmuz'u unutmadık unutturmayacağız* diyor. Şimdiye kadar böylesi yaşanmadı.

Bir yanda bireysel başvuru hakkı üzerinden AYM geniş yetki kullanıyor. Mahkeme "Süper temyiz mercii" gibi çalışıyor. Diğer en üst temyiz mahkemesi olan Yargıtay buna itiraz ediyor. Hepsi de anayasal olan kuruluşlar arasında bir hiyerarşi(!) tartışması yaşanıyor. Yargıtay, siz temyiz mahkemesi değilsiniz, AYM de kararlar uygulanmak zorundadır diyor. İşin teknik kısmını hukukçular tartışacaktır. Biz kavganın devleti bu duruma düşüren siyasi yöne bakacağız.

İlk olarak şunu hatırlatarak başlayalım. Bu kriz "Haydi gelin yeni anayasa yapalım"la çözülemez. Bu "*menzil*" için fırsatçılık, Türk Milleti açısından da ökseye tutulmak demektir. Belki de kriz bunun için de çıkarılmış olabilir, kim bilir? Ayrıca ve en önemlisi de yapıyı bu kadar bozanla yeniden yapılamaz. Sandık sonuçları yanlışların ibra edildiği anlamına da gelmez. Mesela, daha sandık kapanmadan ve yasanın açık hükmünü ortadan kaldıran içtihatla yapılan referandumun meşruiyeti hep tartışılacaktır. Çünkü bu devlet, o referandum sonucuna göre yönetilmektedir.

Şimdi de satır aralarına mercek tutalım.

Devletimiz her yönüyle millîdir

Cumhurbaşkanlığı Hukuk Politikaları Kurulu Başkanvekili Mehmet Uçum (Başkanı cumhurbaşkanı) “millî yargı” açıklaması yaptı. Bir anlamda AYM’yi millî olmamakla suçladı. Sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamasını “*Türkiye, Millî Yargısını batıcı ve neo liberal yargı anlayışlarına karşı sonuna kadar savunacaktır.*” diyerek bitiriyordu.

Öncelikle, devletimiz her açıdan millîdir. Çünkü Türk Milletinin devletidir. Ancak devletin yapısındaki bozulmalar, AB’nin -yani Batı’nın- ortaklığında, 22 yıllık AKP iktidarında ideolojik hesaplarla gerçekleşmiştir. Devlet ve millet bu bozulmalara rağmen millîliğini muhafaza etmektedir.

22 yıllık geçmişte, “devletin yapısına zarar veriyorsunuz” uyarılarına kulak asmadan yapılanların bazılarını hatırlamakta fayda var.

Kısa kesitler

Devleti bu hâle getirenler, 2004’te, AB istiyor diye, cezaevinde kesinleşmiş cezasını çeken DEP’li bölücülerini yeniden yargılayarak hapisten çıkardılar. O günkü hukuk cinayetini *kör balıkçı görmüştü* ama yapanlar kafasını Batı’ya (!) çevirmişti.

12 Eylül 2010 referandumuyla yargı; grupların, cemaatlerin, tarikatların ve ideolojilerin mücadele, hatta savaş, alanı hâline getirildi. Hâkimler ve savcılar kurulu seçimi için ideolojiler, tarikatlar, cemaatler ve partiler arasında ittifaklar kuruldu. Artık yargının kutsallığı yerini, partilerin ve cemaatlerin menfaatinin kutsallığına bıraktı. 15 Temmuz ihanetinde bunun zararı çok çekildi. Sonra da FETÖ’den boşalan yargıya, parti başkanı ve üyesi olan avukatlar hâkim ve savcı olarak alındı. Bunlar da kısa sürede yüksek yargıya taşındı.

12 Eylül 2010’da yapılan değişikliklerden birisi de “**Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.** (Any m 148)” idi. Bu zamana kadar *uluslar arası anlaşma ve sözleşmeler* diye ifade edilirken, yabancı -yani millî olmayan- bir hukuk ismiyle anayasamıza girdirildi. Ve hepsi de AB’ye giriş sevdasından ve bütün itirazlara kulak tıkayarak yapıldı.

ABD’nin isteğiyle -ve “ekonominizi mahvederim” tehdidiyle- Rahip Brunson hapisten çıkarıldı!

Deniz Yücel de Almanya’nın tehdidi üzerine adli kontrole hapisten çıkarıldı. Aynı gün, adli kontrole rağmen, Almanya’nın gönderdiği özel uçakla gidişine de göz yumulmuştu.

O gün bunları yapanlar, şimdi “millî yargı isterük” diyorlar.

Hedef ne?

Cumhurbaşkanı, 10 Kasım Anma Toplantısında ilginç cümleler kurdu. Artık Atatürk demeye alışmış görünse de satır aralarında değişmeyen “menzil” vardı.

Mesela, “*Geçtiğimiz 100 yılın her bir safhasıyla ayrı ayrı değerlendirmesini eksisi ve artısıyla tartılarak bir hükme bağlanmasını tarihçilere bırakıyoruz.*” cümlesi bütün siyasi hayatında bir ilk olsa gerek. Değişiyor denebilir belki. Ama konuşmasındaki “**Gerçekten de Türkiye, Millî Mücadele dönemi hariç, milletin ihtiyaçlarının ve taleplerinin ürünü bir anayasaya hiç**

sahip olamadı.” ifadesi de hiç değişmeyen “menzili” anlatıyor. 1921 Anayasasının kapsayıcılığı (!) anlayışının aynısıdır. Yani, başta 1924 Anayasası’nı reddetmek demektir. Bu da, hiç vazgeçilmeyen, anayasadan Türk adının çıkarılmasından başka bir şey değildir.

Ve 10 Kasım günü Atatürk’ün isminin anılmadığı Cuma hutbesine bir de bu siyasi gerçeklerle birlikte bakılması aydınlatıcı olacaktır. Hutbede, “Müslümanların içinde bulunduğu sıkıntıların sebebi, **inandıkları dava** uğruna yeterince azim ve gayret göstermemesidir” demektir. Hutbenin tamamında benzer cümleler vardır. “**İnanılan dava**”; yargıdaki tartışmalar ile 10 Kasım ve Atatürk’ün isminin hutbede geçmemesi tartışmaları üzerinden daha bir anlam kazanmaktadır.

Hutbe azmi tarif ederken, “zalimlerin zulmüne rağmen hak ve hakikatten ayrılmamaktır” diyor. Elhak doğrudur. Biz de her türlü zulme rağmen, hak ve hakikati haykırmaktan vazgeçmeyeceğiz.

Hani Namık Kemal diyor ya: “Felek her türlü esbâb-ı cefâsın toplansın gelsin / Dönersem(k) kahbeyim(z) millet yolunda bir azîmetden”